
DÅRLIGT TRÆNEDE HUNDE ER ØDELÆGGENDE FOR JAGTEN

Eller...

Veltrænede hunde er en forudsætning for en vellykket jagtdag

Tekst: Keld Jørgensen. Foto: Arkiv

Flere og flere tager jagttegn og bliver jægere

Siden registreringen af jægere begyndte i 1941, er antallet af jægere i Danmark steget til mere end 175.000. Og det er det højeste antal jægere, der indtil videre har været i Danmark og det er der mange gode grunde til.

En af årsagerne, til at jagt er blevet så populært, er, at jagten foregår udendørs i naturen. Mange bruger størstedelen af deres tid inden døre, og flere og flere bor i byerne, hvor naturen kan virke meget langt væk.

Derfor søger mange jagten som hobby og livsstil, fordi det er en mulighed for at koble af fra en travl og stresset hverdag, hvor der sjældent er tid til at stoppe op og trække vejret.

Jægeren bruger mange penge på deres hobby

At gå på jagt er blevet en udstyrssport på samme måde, som fx. golf er det. Og så alligevel ikke. For med jagt er der en lidt dybere mening og det kræver nogle særlige kompetencer af jægeren, da det er jagt på dyr, man har med at gøre. Det er ikke bare en golfkølle og -bold, der skal ramme i et hul.

Men at gå på jagt kræver en del udstyr, selvom meget af det ofte er for jægerens og ikke så meget for jagtens skyld. Du skal selvfølgelig have styr på det helt basale som et våben, jagttøj og så videre. Til jægerens udstyr hører også tit en jagthund, men det vender vi tilbage til senere i artiklen.

Jægerne træner skydefærdighed på skydebanen

Med anskaffelse af våben kommer den efterfølgende træning af skydefærdigheden, som foregår rundt på landets skydebaner. Det at træne og vedligeholde skydefærdigheden er vigtigt at mange årsager:

- når man skyder efter vildt, så kræver det viden, dygtighed og præcision.
- udbyttet er som regel proportionalt med træningen og jo mere man træner rigtigt jo bedre skytte bliver man også.
- man skal så vidt muligt undgå anskydninger af hensyn til vildtet - altså det etiske aspekt!

Jægerne har også jagthunde

- og inden jeg går videre her, så er det værd at huske på at det

faktisk er et lovkrav at der til rigtig mange populære jagtformer er en "egnet apporterende hund" med på jagt:

Lov om apporterende hund
Jagtloven § 24: Ved jagt med glatløbet haglgevær på ikkeklobbærende vildt på og fra landarealer og i rør- og sivbevoksninger skal egnet apporterende hund medbringes.

Sådan lyder jagtloven omkring brug af hund på jagt. Der står endda "egnet apporterende hund" underforstået, at hunden skal kunne fungere og løse nogle opgaver på jagten.

Apportering kræver en trænet og effektiv jagthund. Derfor ovenstående lovkrav og dette krav gælder både på land og i siv- og rørbevoksninger.

På større selskabsjagter varetages efterskudsarbejdet typisk på to måder:

Af deltagende jægere, der har en egnet hund med på jagten, eller af hundefolk med apporterende hunde, som udelukkende tager sig af denne opgave.

Hvis man som jæger driver en mere alsidig jagt end blot at deltage i selskabsjagter, finder man hurtigt ud af, at det begrænser ens muligheder stærkt, hvis man ikke selv råder over en hund til efterskudsarbejdet. For mange jægere er det at have en jagthund derfor en selvfølgelig og højt værdsat del af jægerlivet.

Jægerens hunde - hvordan går det så med træningen og kvalitet af det arbejde, der udføres på jagterne?

Mange jægere er ret hurtige til at få anskaffet sig en jagthund og mange vælger en af retrieverracerne, idet hunden også skal fungere i familien i de mange dage, hvor man ikke går på jagt. Retrievers ry som gode familiehunde er kendt og derfor er der rigtig mange retrievere, som både er familie- og jagthunde.

Desværre ser man ikke den samme ihærdighed og gode resultat, når det kommer til at træne jagthunden til at fungere på de jagter, jægeren vil deltage på med sin hund. Udstyret er

som oftest i orden: dyrt haglgevær, flot tøj, flot bil med plads til hund og jagtudstyr. Desværre lever de samme jægers hunde ikke altid op til samme kvalitet i den praktiske jagt og det er det, den her artikel handler om.

Jeg har forfattet en fiktiv historie om en konsortiejagt, hvor jeg har taget udgangspunkt i oplevelser, jeg selv har haft forbindelse med konsortiejagter, hvor jeg enten selv har været medlem eller deltaget som gæst. Alle hunde og mennesker er fiktive med opdigtede navne. Jeg nævner forskellige racer for historiens skyld, men de oplevelser, som er tilknyttet er virkelige nok.

På konsortiejagt

Det er første søndag i oktober, solen skinner og jeg er på vej til den første rigtige jagt i det konsortie, jeg blev medlem af i foråret. Med i bilen er min gode ven, som skal deltage som gæst. Han er selv medlem af et andet konsortie, hvor jeg har været med som hans gæst et par gange de seneste år.

Vi har begge vores labradors med. Min på fire år og min vens hund er syv år.

Jeg har mødt de andre i konsortiet på nogle dage, hvor vi har lavet volierer til udsætninger og repareret lidt på jagthytten, der følger med i jagtlejen. Desuden har der været afholdt nogle få andejagter eftermiddag/aften i september for konsortiets medlemmer, hvor vi er 14, der har tegnet ind som medlemmer med hagljagt. Af de 14 er der 8 som også udøver jagten med riffel.

Andejagterne var ikke så succesfulde mht. udbytte, men det var hyggelige aftener, hvor vi spiste lidt mad sammen efter jagten og fik snakket.

Da jeg svinger ind af indkørslen til jagthytten er jeg ved at køre

over en tysk ruhåret hønsehund, som kommer farende hen over stien. Jeg tænker at den må være smuttet ud af bilen. Da jeg kommer nærmere kan jeg se, at den antagelse var forkert, idet mange biler med hundebure har bagklappen åben og ca. 8-10 hunde har travlt med at jagte rundt omkring P-pladsen, hvor de render efter hinanden, tisser op af træer, jagthytte, og næsten alle bilernes dæk har modtaget en hanhundehilsen. Jeg er lettere rystet og spørger en af jægerne, Ole, hvad der sker med hundene. Oles svar: "de er ved at hilse på hinanden og vænne sig til hinanden inden vi går på jagt". Ole store gule labradorhan er, mens vi taler, kommet i infight med en korthåret hønsehund han og der brummes noget. Der er også et par spaniels, hvoraf den ene er sprunget tilbage i buret, og den anden løber bjæffende rundt med en lille sort labrador tæve.

Ole foreslår, at vi tager vores hunde ud, så de kan hilse på de andre hunde, men jeg siger, at de er luftet på vej herved, hvilket var en decideret nødløgn for vi skulle ikke introducere vores hunde til dette cirkus.

Morgenmaden var hyggelig og snakken går og forventningerne til fasanåterne var store, selvom Vagn, der passede udsætningen, manede til besindighed. Jagtlederen får os delt op i 2 hold, som skiftevis skal stå for i såten eller drive såten. Vi er delt op, så der er lige mange hunde på hvert hold. Vi er 26 jægere og der er 16 hunde. Under morgenmaden beder Vagn, som kender såterne, os om at holde hundene så kort som muligt, fordi vi ellers ikke kan forvente at få fuglene ordentligt drevet frem til det hold, som står for. Alle hundefolkene nikker indforstået, og vi går ud til jagtparolen.

Første såt

- er en skovsæt, hvad de fleste af såterne på jagten iverdigt er. Skytterne er sat for og det hold, jeg er med på, skal drive. Formaningen til holdet der står for er, at hundene skal holdes ved skytten og de må gerne apportere, men efter apportering skal de blive ved fører. Holdet der skal gå igennem såten må skyde til fugle, som flyver bagud eller ud af siden på såten de første 50 meter. Jeg har fået en plads i midten, så jeg regner ikke med der kommer andre chancer for mig, end de fugle der går bagud. Vi starter vores hunde op. Min labrador er egentlig ikke særlig erfaren i at drive, men så lydig, at jeg ret let kan holde hende kort. Terrænet er tæt, så det er ikke altid jeg kan se hende, men hun kommer flinkt, når jeg fløjter hende hjem. Hun får lettet et par kokke, som planmæssigt flyver frem og hun respekterer fint fuglens opfløj og forsøger ikke at løbe efter dem. Jagtlederen går ved siden af med sin spaniel og den gør det rigtigt fint og vi nikker anerkendende til hinanden. Ude på højre fløj huserer den ruhårede hønsehund i fri dressur. Ejeren slap hunden og forsøger forgæves kort efter at få den kaldt til orden. Det viser sig at den løber ind i såten ved siden af og forsvinder fordi en af jægerne skyder efter en fasan, som flyver ud af siden af såten. Den kommer dog retur, efter en tur ved fronten, hvor skytterne står. I hvert fald ser vi den med en fasan i munden løbende på tværs ned mod ejeren, som imidlertid aldrig modtager fasanen. Den findes efterfølgende af en anden hund og der er spist af fuglen. Det er min gæst, der kunne berette forløbet, da han gik på samme fløj som den formastelige ruhår.

Mens vi går såten igennem lyder der flere skud på fronten, mens vores hunde på midten arbejder videre og gør det fint. Skuddene på fronten betyder desværre, at nogle af drevets andre hunde løber frem i det håb, at de kan komme til at apportere. Så såten bliver desværre ikke drevet så effektivt

som kunne ønskes. Nogle af hundene på fronten har også knaldapporteret og rendt rundt foran i såten, hvilket har betydet, at de fugle, vi havde drevet frem, var begyndt at løbe tilbage igen. Det var blevet lidt kaotisk for nu ikke at overdrive. Da hundene forlod deres førere i drevet betød det at fuglene ikke kom frem til skytterne på fronten, men i stedet løb tilbage imellem os, mens vi gik frem i drevet.

En af jægerne er dog opløftet, for som han siger: "vi har set masser af fugle". Flere af os andre er knap så begejstrede og der kommer lidt bemærkninger med hunde, der selv er gået på jagt. En af jægerne fra drev-holdet er begejstret fordi hans spaniel er begyndt at halse, og så ved han jo altid hvor den er! Her kunne jeg ikke lade være med at kommentere, "at den havde vi vist alle hørt"!

Anden såt

Vi er dog alle ude for at få en god dag og går videre til næste såt, som er en remise med tilhørende majs-stribe fra skoven. Her er det meningen at der laves et inddrev fra skoven ud i remisen og herfra skal fuglene så lattes indover skytterne, som

er styrbare og ligesom selv går på jagt. Jeg passer på for at sige det pænt. "Desværre er det ikke så mange i konsortiet med gode hunde - og det er fordi nogle af medlemmerne enten har for travlt i hverdagen til at få trænet deres hund til jagtsæsonen - eller også kan de ikke finde ud af at træne". Men sådan har det altid været mere eller mindre. Og han trøster sig med at de konsortier, han kommer til som gæst, er billedet af hundestandarden tilsvarende.

Resten af dagens såter

Oplevelserne beskrevet fra første og anden såt med hundearbejdet fortsætter resten af dagen. I skovsåterne løber hundene alt for langt frem og preller på de fugle, som skydes i drevet. En anden gang er der to hunde på samme fugl, som trækkes midt over, da ingen af dem vil give slip. Vi ser hunde der bytter fugle og hunde med en fugl i munden det ene øjeblik hvorefter de efterfølgende har smidt fuglen. Der var to hanhunde, som havde ikke mindre end 3 slagsmål om formiddagen, hvorefter de begge tilbragte eftermiddagen i bilerne.

i mellemtiden er stillet rundt om remisen. Inddrevet foregår med alle hunde koblede og det går fint med at få fasanerne til at løbe til remissen, nogle i majsene, mens andre løber over marken.

Jagtlederen og to andre med lydige kortgående hunde skal drive remisen og får startet fint. To fugle kommer ud og begge fældes døde i første skud. Herefter starter et kaos, for hele tre hunde slippes for at apportere de 2 stendøde fugle og det kapløb betyder, at der er en af hundene, som ikke har en fugl - den gule labrador. Den løber lidt rundt, mens ejeren prøver at kalde den hjem. Der lattes fint små buketter fra remissen og ved et af skuddene løber labradoren resolut ind i remisen og letter alle fuglene på en gang og så er drevet ligesom overstået. Mange fugle i luften og skytterne får ikke skudt til ret mange. Den gule labrador får dog apporтерet en fugl, som den også ender med at aflevere, efter ejeren har råbt noget efter hunden. Resultat af såten er, at der er skudt 7 fasaner og jeg vil skyde på, at der var mindst 30 fugle på vingerne.

Herefter har vi pause og får lidt at drikke og en basse. Jeg spørger jagtlederen om det altid er sådan, at hundene ikke

Under frokosten drister jeg mig til at sige, at vi mister alt for mange fugle fordi drevet er så rodet. Man skal som bekendt passe på ikke at genere folks hunde. Men det er ligesom om, at det er konsortiets medlemmer ligeglade med, så snakken falder over i at tale om formiddagens episoder.

Da vi står ved bilerne og tager tøj på til eftermiddagens jagt står jeg ved siden af et af de medlemmer, hvis hund virkelig er dårlig og han siger til mig at han godt kan høre og forstår hvad jeg mener og indrømmer at hans hund på 2,5 år ikke har været til nytte. Den var allerede med sidste år og der lærte den at løbe sammen med de andre hunde og det er det eneste der står i hovedet på den når han ankommer.

Historien er den, at da han kort efter jagttegnet var i hus ønskede sig en jagthund, så fik han lov af konen på den betingelse, at hun skulle bestemme race og farve. Efter konens ønske om race og farve var han så endt med en hund, der ikke var specielt nem at træne og manglende tid i en travl familie betød også at træningen ikke blev passet. Han havde været på forskellige kurser, hvor instruktørerne havde erklæret hunden så svær at træne for en nybegynder. Egentlig ville han helst have den til at blive hjemme, men konen insisterede på at den skulle med når han nu havde fået sig en jagthund. Konen mente iøvrigt den havde godt af sådan en jagtoplevelse og den blev også dejlig rolig de efterfølgende dage.

Lige der tænkte jeg at jeg er rigtig godt gift!

Sidste så er opløjt på ænder og vi står omkring to mergelgrave. Der kommer ænder på vingerne og der bliver skudt ænder som falder på marken. Der er løse hunde under skydningen og de løber rundt på marken og bytter i en uendelighed. Jeg

har min hund siddende hos mig og det er der nu også andre skytter der har. Såten blæses af og skal gøres status, mens vi står samlet og det viser sig at der mangler et par ænder. En skytte har ramt en and som lettere anskudt er forsvundet over en lille stensætning ca. 200 meter ude over græsmarken. Et par af jægerne begynder at traske derudaf med deres løse hunde, men jeg stopper dem og spørger om jeg ikke bare skal sende min hund indover diget. De kigger noget vantro på mig, men vil da godt se om min hund virkelig kan det. Hun løber fint de første 100 meter hvorefter der kommer et par korrektioner inden hun hopper over diget. Jægeren siger, det er det rigtige sted. Et søgesignal og der går vel lidt under et minut, så ser vi hende med anden på vej hjem.

"Hold da op" lyder det anerkender bagfra "den er vel nok lydig" Nogen af de andre medlemmer med de problematiske hunde begynder nu at snakke om noget andet: "hvem skød de to krikænder" og "der var også en brunnakke" herefter lidt om fodringen af fasanerne. Nogle er interesserede i at vide hvordan man får sig en hund, der kan det - og det kommer der en lille snak ud af. Mens andre siger, at det er en markprøvehund og smiler overbærende, for det er jo ikke en rigtig jagthund!

Gode og dårlige hunde

Vildtparade med ialt 32 fugle den første jagt. Der var stillet betydeligt flere i udsigt, men som en sagde: "Vi så rigtig mange idag, så der er her til næste jagt".

Faktum var at med bedre hunde var der kommet flere fugle frem og udbyttet havde været mærkbart større for konsortiets medlemmer var gode med deres haglgevær, meget bedre på det felt end med hundene. I løbet af dagen får jeg set alle

hundene og med til historien her hører, at der blandt de 15 hunde også var nogen, der opførte sig pænt og var til gavn på jagten. Der var 7 hunde, som ødelagde jagtdagen i større eller mindre grad og som skulle være blevet hjemme.

Jeg tror nok, jeg talte hele vejen hjem om de elendige hunde og deres ejere, hvoraf mange dybest set var ligeglade. Der kom flere jagter i den sæson, jeg var medlem af konsortiet, og billedet var det samme at hundene ødelagde jagten. Paraden den første jagt blev langt den største.

Allerede efter 2. jagt havde jeg besluttet at jeg ikke ville fortsætte, så det meddelte jeg relativt hurtigt til de andre medlemmer. Jeg var helt ærlig, da jeg fortalte, at udbyttet på grund af de dårlige hunde slet ikke stod mål med det, man skulle betale som skulle dække jagtleje, udsætning af fugle osv. og da det var et godt terræn, så var lejen relativ dyr.

Jagtjournalen det år var noget under 100 fugle, og der var forventet mellem 250 og 300 fugle over 6 jagtdage, hvilket prisen også var sat efter. Jeg mødte jagtlederen senere næste år og han fortalte, at min melding havde givet diskussion ved det årlige møde, og flere kunne godt se at flere af hundene ikke var gode nok. Men det var jo ligesom de hunde medlemmerne i konsortiet nu havde. Konsortiet blev senere opløst

Retrieveren som drivende hund

De hunde, jeg brugte på jagterne var mine labrador retrievere, som var markprøvetrænede, og havde fået jagterfaring fra prøver og opsamlinger. Normalt bruger jeg ikke mine hunde som drivende hunde i de sammenhænge, men det er min erfaring, at de sagtens magter opgaven hvis ellers dressuren er på plads når man selv har brug for det på jagt og der ikke lige er en spaniel i nærheden. Det ved jeg at masser af retrievere magter og bruges, selvom det ikke er racernes naturlige spidskompetance. En god spaniel vil naturligvis være bedre end en retriever fordi den er lavet specielt til arbejde før skuddet, mens retrievernes spidskompetancer som bekendt er efter skuddet.

Alle hunde skal trænes

Det med "at de dårlige hunde ødelægger jagten" har intet med bestemte jagthunderacer at gøre. Racerne er selvfølgelig forskellige og skal også uddannes og trænes forskelligt, men en hund er god uanset race - og det modsatte. For at jægeren kan gøre nytte med de anlæg racerne har, så skal hunden selvfølgelig anskaffes med omtanke, men de skal altså også trænes gennem hele deres liv, så de kan gøre gavn for jagten. Man kan undre sig over at den jæger, der bruger fx. 30.000 på en dyr haglbøsse, skydeundervisning, kr. 12-15.000 i årlig jagtleje, flot jagtgarderobe mm. ikke også vil bruge ressourcer på at holde sin jagthund skarp så jagten bliver optimal.

Egnet apporterende hund

På den konsortiejagt, jeg har skrevet om, var der en del hunde, som var med på jagt, selvom de ikke opfyldte kravet som "egnet apporterende hund". Man kan så altid diskutere, hvilke krav man skal stille til en hund for, at den skal være en egnet apportør. Her er de vigtigste bud:

- vildtet skal bringes helt hjem og det skal kunne spises, ellers kan vi ikke forsvare at skyde det.

- man kan også forvente at den eller de hunde, der bruges på, en jagt kan eftersøge anskydninger nogenlunde effektivt, så jægerens anskydning ikke resulterer i vildt som er anskudt og lider en pinefuld død. Det etiske aspekt som alle jægere skal respektere.

Efterfølgende har vi alle de øvrige ting, som vi anser for belastende for vores oplevelse på en jagtdag: - ude af kontrol, piberi, aggressioner overfor andre hunde, dårlig opførsel osv.

Man må også erkende at der blandt de "dårlige jagthunde" også er mange retrievere, som enten ikke er trænet rigtigt, eller hvor de indlærte færdigheder ikke holdes vedlige. I andre sammenhænge priser vi racerne fantastiske egenskaber og er stolte over hvor dygtige vi i DRK er til at træne dem. Faktum er at vi ikke er nået helt ud i krogene med det budskab og der er stadig masser at gøre for os, der gerne vil bidrage med det der er beskrevet i kapitel 1 under markprøvernes formål: *Stk. 3. At medvirke til og styrke respekten for retrieveren som apporterende jagthund - og samtidig bidrage til en højnelse af jagtkultur og god dansk jagtetik.*

Hvorfor træne og gå på prøve

Jeg oplever desværre stadig masser af jægere med hund, som ikke kan se det nyttige i at træne deres retriever til markprøver og dermed få en bedre hund til jagt. Jægerne lader sig nøjes med mindre og accepterer, at den hund, de er endt med at have, aldrig bliver rigtig god og velfungerende. Når man taler med dem, så undskylder de med, at de ikke har brug for deres hund er så lydig, at den kan sendes et bestemt sted hen. Den finder nok fuglen på en anden måde, måske bruger den mere tid og mere terræn, men det er OK for dem, for det er jo "bare" en jagthund!

Med til den historie hører selvfølgelig, at der er masser af jægere, som sagtens kan træne deres retriever frem til en brugbar jagthund uden at deltage i fællestæning i den lokale region eller gå på markprøve. De er dygtige nok til selv af løse den opgave.

Ikke plads til dårlige jagthunde hos de professionelle jagtvæsener

I jagtsæsonen deltager mange hundefolk som apportører med retrievere på større jagter på landets større ejendomme, hvor der mange steder er etableret et professionelt jagtvæsen.

Der bruges hunde i drevet, som oftest kortgående spaniels, og hunde til at apportere det vildt, der skydes af jægerne. Retrieverne er som apportører naturligvis talstærkt repræsenteret. På disse steder har man sjældent de samme episoder som jeg har beskrevet med hundene på konsortiejagterne. På disse jagter er der ofte tale enten om betalende gæster eller ejerens gæster og det professionelle jagtvæsen sætter barren højt med høje, udfordrende og velflyvende fugle.

Med til den oplevelse er at der er orden på drevet og ingen hunde stikker af eller går af hånd, apporteringen foregår diskret og effektivt uden råben og skrigen efter hundene. Her der ikke plads til hunde, der bytter, destruerer vildtet eller ender i næste såt.

Skulle det ske at en hund ikke lever op til den forventede standard vil den blive koblet omgående og ejeren bedt om at få trænet hunden bedre og så evt. komme igen næste år.

På de jagter er der ikke plads til at hundene ikke fungerer til gavn for jagten.